

Creșterea prețurilor la carburanți: cauze și specificul Republicii Moldova

Evoluțiile recente de pe piața energetică globală, marcate de noi tensiuni geopolitice, au determinat o creștere semnificativă a prețurilor la carburanți. Această tendință este reflectată de majorarea continuă a prețurilor la benzină și motorină, inclusiv în Republica Moldova, unde dinamica prețurilor este determinată în principal de evoluțiile de pe piața internațională a petrolului. În aceste condiții, posibilitățile statului de a interveni direct asupra prețurilor rămân limitate, iar ajustările externe se transmit rapid în prețurile finale.

În prezent, piața globală a petrolului este caracterizată de un echilibru fragil între cerere și ofertă. Potrivit International Energy Agency¹, consumul global de petrol se menține la un nivel ridicat, de aproximativ 100–105 milioane de barili pe zi, în timp ce producția a fost redusă în unele state exportatoare. În aceste condiții, presiunile asupra prețurilor sunt inevitabile, iar efectele sunt resimțite mai intens în economiile mici și dependente de importuri, precum Republica Moldova.

Totodată, prețul petrolului Brent a depășit pragul de 100 de dolari pe baril, situându-se în jurul valorii de 102 dolari la data de 24 martie 2026 (vezi figura 1). Majoritatea analizelor sugerează menținerea acestui nivel în perioada următoare, în condițiile în care incertitudinile privind aprovizionarea și dinamica cererii continuă să influențeze piața. Experții atrag atenția că, într-un astfel de context, scumpirile la carburanți pot continua, fiind influențate atât de dinamica cererii, cât și de incertitudinile privind aprovizionarea.

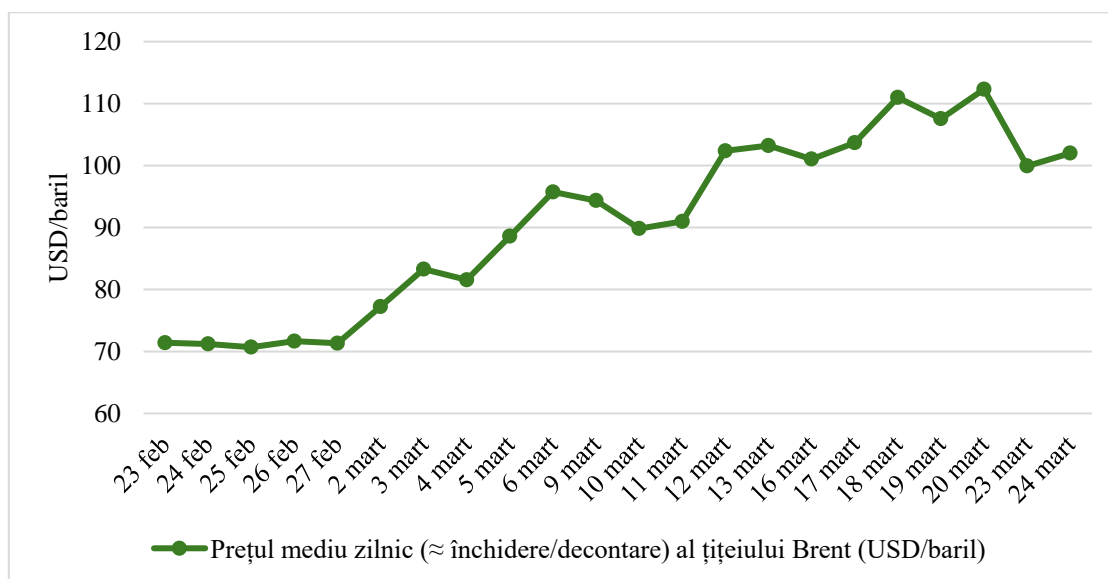

Figura 1. Evoluția prețului mediu zilnic al țițeiului Brent (futures), 23 februarie – 24 martie 2026

În perioada curentă, putem constata diferențe semnificative ale prețurilor la carburanți între statele Uniunii Europene (date reflectate în tabelul 1). Bulgaria se situează printre țările

¹ International Energy Agency. (2026, March 12). *Oil market report – March 2026*. <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-march-2026>

cu cele mai reduse niveluri de preț, înregistrând aproximativ 1,331 EUR/litru pentru benzina Euro 95, în timp ce Olanda se află la polul opus, cu valori ce depășesc 2,26 EUR/litru, în special în cazul motorinei. Aceste discrepante reflectă particularitățile fiecărei piețe naționale, inclusiv nivelul taxării și structura sectorului energetic. Totodată, variațiile de preț, de până la 0,931 EUR/litru între extreme, pot favoriza arbitrajul transfrontalier și pot genera distorsiuni în funcționarea pieței unice europene.

Tabelul 1. Prețurile la carburanți în Uniunea Europeană la 16 martie 2026

<i>Țara</i>	<i>Preț Benzină Euro 95 (EUR/litru)</i>	<i>Prețul Diesel (EUR/litru)</i>
<i>Olanda</i>	2,262	2,264
<i>Danemarca</i>	2,179	2,208
<i>Germania</i>	2.085	2,146
<i>Finlanda</i>	1,959	2,108
<i>Grecia</i>	1,924	1,902
<i>Franța</i>	1,898	2,017
<i>Portugalia</i>	1,848	1,915
<i>Irlanda</i>	1,835	1,928
<i>Italia</i>	1,819	2,034
<i>Austria</i>	1,743	1,954
<i>Spania</i>	1,709	1,837
<i>România</i>	1,673	1,763
<i>Ungaria</i>	1,536	1,638
<i>Slovacia</i>	1,524	1,528
<i>Slovenia</i>	1,443	1,484
<i>Cipru</i>	1,424	1,589
<i>Malta</i>	1,340	1,210
<i>Bulgaria</i>	1,331	1,437

Sursa: (Fuel Prices Europe, 2026)

În același timp, evoluțiile recente confirmă accentuarea presiunilor asupra consumatorilor. Potrivit analizelor realizate de ING Think², creșterea prețurilor la carburanți a devenit tot mai dificil de suportat pentru gospodăriile europene. În Germania, costul unui plin standard de 50 de litri de benzină a înregistrat majorări semnificative față de perioada anterioară escaladării tensiunilor, iar în cazul motorinei creșterile au fost și mai pronunțate. Comparativ cu mediile anuale din 2025, gospodăriile suportă în prezent cheltuieli mai ridicate pentru fiecare alimentare, ceea ce contribuie la reducerea venitului disponibil și la amplificarea presiunilor inflaționiste, apropiindu-se de nivelurile înregistrate în timpul crizei energetice din 2022.

²ING Think. (2026, March 12). Eurozone households are first to feel the pain of the current oil price shock. <https://think.ing.com/articles/eurozone-households-are-first-to-feel-the-pain-of-the-current-oil-price-shock/>

Analiza realizată de Ember³ evidențiază faptul că statele care au investit mai consistent în dezvoltarea energiei regenerabile manifestă un nivel mai ridicat de reziliență la șocurile energetice. De exemplu, în cazul Spaniei, influența gazului asupra prețului energiei electrice este semnificativ mai redusă comparativ cu Italia, ceea ce a permis menținerea unor niveluri relativ mai scăzute ale prețurilor la electricitate, chiar și în contextul crizei energetice. Această experiență poate constitui un reper relevant pentru alte state ale Uniunii Europene în procesul de consolidare a securității energetice.

Republica Moldova se caracterizează printr-un nivel ridicat de vulnerabilitate energetică, determinat în principal de dependența aproape integrală de importurile de produse petroliere. În aceste condiții, evoluțiile de pe piețele internaționale se transmit rapid asupra prețurilor interne, amplificând riscurile economice și sociale.

Datele recente publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică confirmă o creștere accelerată a prețurilor la carburanți în luna martie 2026. Astfel, dacă la începutul lunii motorina era comercializată la aproximativ 21–22 lei/litru, în doar câteva săptămâni aceasta a depășit pragul de 29 lei/litru, iar benzina a ajuns la circa 28 lei/litru. Conform datelor ANRE, pentru începutul lunii aprilie 2026, prețul maxim de referință a atins aproximativ 29,75 lei/litru pentru benzină și 33,80 lei/litru pentru motorină.

Această dinamică reflectă o creștere rapidă și concentrată într-un interval scurt de timp, determinată de majorarea cotațiilor internaționale ale produselor petroliere și de tensiunile geopolitice care afectează lanțurile de aprovizionare. În paralel, datele statistice arată că într-o singură lună prețul mediu al motorinei a crescut cu peste 35%.

Impactul acestor evoluții este resimțit imediat la nivelul populației și al sectoarelor economice sensibile la costurile energetice. Creșterea rapidă a prețurilor a determinat reacții de adaptare în comportamentul consumatorilor, inclusiv tendințe de achiziții preventive și de reducere a consumului. În același timp, agricultura este printre cele mai afectate sectoare, având în vedere dependența ridicată de motorină în lucrările sezoniere.

În acest context, autoritățile au intervenit prin instituirea unei stări de alertă în sectorul energetic⁴ și au analizat măsuri de sprijin pentru sectoarele vulnerabile. Printre acestea se numără acordarea de compensații pentru motorina utilizată în agricultură, cu un plafon de până la 200 de mii de lei per beneficiar, în vederea utilizării eficiente a resurselor bugetare.

Autor: Tatiana GUTIUM, dr., conf. univ, INCE

³ Ember. (2026, March 13). *Latest energy shock reminds Europe of its risky gas reliance*. <https://ember-energy.org/latest-insights/latest-energy-shock-reminds-europe-of-its-risky-gas-reliance/>

⁴ Guvernul Republicii Moldova. (2026). *Proiectul hotărârii de guvern privind modul de acordare a ajutorului financiar pentru compensarea parțială a accizelor la motorină*. <https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-03/218-MAIA-2026%28%29.pdf>